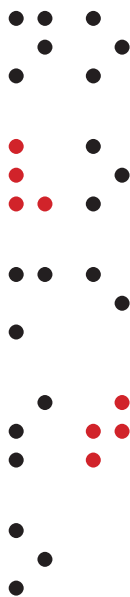

NOVO MESTO

1848 – 1918

Zgodovinska razstava:
25. november 2011 –
24. februar 2013

Novo mesto je danes odsev vseh preteklih stoletij, vseh tukaj živečih ljudi, ki so s svojim miselnim in fizičnim delovanjem vsak dan, znova in znova, vztrajno živeli in ustvarjali. Vedno je bilo vključeno v širše politične, gospodarske, kulturne in druge povezave, ki pa se skozi zgodovinska obdobja neprestano spreminjajo.

V obravnavanem času se je uradno končalo obdobje fevdalizma in začelo obdobje kapitalizma, to je čas **oblikovanja narodne zavesti** in **sodobnih narodov** in čas industrijske revolucije.

V teh letih je bila v Novem mestu prvič na Slovenskem uprizorjena gledališka igra Ta veseli dan ali Matiček se ženi, tiskan prvi ponatis Valvasorjeve Slave vojvodine Kranjske, sezi-dan **prvi slovenski narodni dom** in bila prvič napisana knjiga o zgodovini Novega mesta.

Na prehodu skozi čas se srečamo s **150 predmeti** in slikovnim gradivom v šestih vsebinskih sklopih in v dveh interiernih postavitvah meščanske spalnice in salona. Del razstave je tudi **manjši zatemnjen prostor**, ki je namenjen pridobitvi izkušnje s tipnim zaznavanjem razstavljenih predmetov.

- Začenjamo s predstavitvijo Avstrijskega cesarstva, po letu 1867 Avstro-ogrske monarhije, ki ga je zaznamovalo dolgoletno vladanje cesarja Franca Jožefa I. (cesar od leta 1848 do 1916). Tedaj je bil Dunaj naša prestolnica. Konec prve svetovne vojne je hkrati tudi konec velike večnacionalne monarhije.

- Cesarsko mesto Dunaj.
- Skodelica s cesarjevo podobo.
- Cesar Franc Jožef I.

• Reka Krka in Novo mesto sta neločljivo povezana od same ustanovitve mesta leta 1365 dalje. Reka je vplivala na izbiro lokacije za novonastalo mesto, omogočala razvoj gospodarskih dejavnosti ob reki in nudila prijetna družabna in športna doživetja meščanom.

- Kip Janeza Nepomuka, ki je stal ob mostu ob Krki.
- Novomeško kopališče.
- Katastrski načrt Novega mesta.

- Mesto in mestni simboli so odraz večstoletnega vladanja Habsburžanov. Podoba ustanovitelja Novega mesta Rudolfa IV. Habsburškega je postala in ostala simbol našega mesta vse do današnjih dni.

- Litoželezni grb Novega mesta.
- Grb Novega mesta na zastavi.
- Pečatniki Novega mesta.

•• Podobe mesta in ljudi so postale množične z razvojem fotografije ravno v drugi polovici 19. stoletja. Navdušenje je bilo očitno tudi tedaj, o čemer priča obseg ohranjenih fotografij in razglednic.

- Novomeška družina.
- Gostilničarji.
- Pogled na Novo mesto (Jožef Wagner).

• Novo mesto je bilo sedež uprave in gospodarstva na Dolenjskem. Tu so delovali mestni, državni in cerkveni uradi, gimnazijo in kmetijsko šolo so obiskovali dijaki iz vseh slovenskih dežel, obrtniki in trgovci so zadovoljevali potrebe meščanov. To je čas prvih gradenj javnih stavb: narodnega doma, železnice, nove mestne hiše, okrajnega glavarstva, bolnišnice itd.

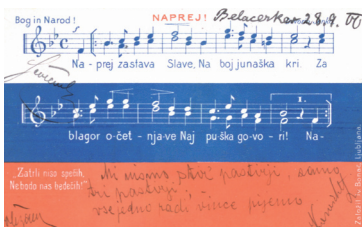

- Šolski pripomočki.
- Mesarija.
- Glasbena omara – orkestrion.

•• Oblikovanje slovenske narodne zavesti in delna sprostitev moralnih norm je vplivala na ustanavljanje številnih društev in razvoj javnega družabnega življenja. Društveno in družabno življenje se je iz zaprtih domov preselilo na javne prireditve na Glavni trg, v narodni dom ter ob reko Krko.

- Prvi narodni dom na Slovenskem.
- Prireditev na Glavnem trgu.
- Prva slovenska himna in zastava na razglednici.

generalni sponzor

sponzorji

medijska sponzorja

Razstava je v veliki meri prilagojena ogledu slepih in slabovidnih obiskovalcev in tudi obratno, saj zatemnjen prostor omogoča tudi videčim izkušnjo doživetja sveta slepih.

Dolenjski muzej Novo mesto

Muzejska ulica 7

Novo mesto, Slovenija

Tel. +386 (0)7 373 11 30

dolenjski.muzej@guest.arnes.si

www.dolmuzej.com

Odprto:

torek – sobota: od 9. do 17. ure

nedelja: od 9 – 13. ure

Izdal in založil

Dolenjski muzej Novo mesto

Zanj

Zdenko Picelj, vodja projekta

Besedilo

Majda Pungerčar,

avtorica razstave

Oblikovanje

Vesna Pungerčar

Fotografije

Dolenjski muzej Novo mesto

Branko Babič

Borut Križ

Jezikovni pregled

Peter Štefančič

Tisk

Utrip, Brežice

Naklada

6000 izvodov

maj 2011